

MAGYARÁG

1939. Jan. 4
VIII. No. 4

1 lei

Tulajdonos: „Prima” S. A. Bejegy. la Tréh.
Bihor Fsoc. 1798—1938

Felolós kiadó:
Üzv. PÁSZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felolós szerkesztő:
Dr Zoltán Jenő

Bejegyzve: Tribunalul Bihor Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

Chamberlain és Halifax január 11-én érkeznek meg Rómába

London, jan. 2. Chamberlain és Halifax római látogatásának programját közzétették.

Az angol miniszterelnök és külügyminiszter január 11-én különvonaton érkeznek Rómába, ahol a „Madama” villában szállásolják el őket. Mussolini január 11-én disztribúciót rendez az angol vendégek tisztele-

tére a Palazzo Veneziaában.

Január 12-én Chamberlain és Halifax a Pantheonban megkoszorúzzák a királysirokat, ezt követőleg pedig az Ismeretlen Katona síremlékét. Végignéznek a fascista ifjúság felvonulását. Este pedig a római operaház disztribúcióját nézik végig. Az előadás után Ciano

disztribúciót ad a római külügyminisztériumban az angol államférfiak tiszteletére.

13-án Chamberlain és Halifax megtekintik az önellátási és telepítési kiállítást. Délben Róma kormányzója ad disztribúciót az angol államférfiak tiszteletére, akik január 14-én utaznak el Rómából.

A francia Kamara és szenátus elfogadta a költségvetést

Páris, jan. 2. A francia kamara szilveszter éjszakáján negyedik olvasásban elfogadta az új költségvetést, amelyet nyomban átküldöttek a szenátusba. A szenátus éjjel 1 óra 40 perckor tért át a szenátusba. A szenátus 291 szavazattal 16 szavazat ellenében a költségvetést elfogadta.

Az új költségvetés a kiadásokra 66,365,000,000 frankot, míg bevételekre 66,388,000,000 frankot irányoz elő.

KUBELS IS ELESETT

A spanyol köztársaságiak három napon át firtották az Alcazar felé vezető erődöt

Madrid, jan. 2. A nemzetiek hadijelentése szerint Kubels több napos ostrom után elesett. Kubels az Alcazar felé vezető front egyik igen jelen-

tős pontja. A nemzetiek maguk is beismerik, hogy a köztársasági csapatok Kubelsben heves ellenállást tanúsítottak és hőiesen védtek magukat.

A nemzetiek összesen 54 ízben intéztek rohamot a város ellen. A milicisták csak akkor adták fel pozíciójukat, amikor már az utolsó töltenyüket is kilőtték.

Csak óriási veszteségek árán nyomulnak előre Franco csapatai

Saragossa, jan. 2. Franco tábornok csapatai a rossz idő ellenére is folytatták támadásukat a katalán fronton. Miután a köztársaságiak kétségbeesett ellenállást fejtettek ki, öldöklő küzdelemre került sor és a felkelők csak óriási veszteségek árán tudtak előrenyomulni. Szombat délután több helyen sikerült a köztársasági frontot áttörni és néhány kisebb várost és falut elfoglalni. A fel-

kelő repülőgépek bombázták a valenciai kikötőt, a valenciai kémiai gyárakat és a teregodgbai repülőteret. Franco csapatai eddig 12834 hadifoglyot ejtettek és mintegy 27 várost és falut foglaltak el. Barcelonai jelentés elismeri, hogy a Franco támadás még szakadatlanul tart és Bisbel és Falset közelében a felkelők sikereket is értek el. A köztársasági re-

pülők megtámadták a felkelők hadállásait és nagy pusztításokat vittek véghez.

Burgos, jan. 2. Franco tábornok az újév alkalmából nyilatkozott a Diario Vasco című lapnak s kijelentette, hogy az ujesztendő a spanyol polgárháború győzelmes döntésének esztendeje lesz. A tábornok szerint a háború rohamosan közeledik a befejezés felé.

Gazdasági tengelyt tervez Németország az Északi-tengertől a Fekete-tengerig

London, jan. 2. Berlinből jelentik, hogy Brinkmann, a német gazdasági minisztérium államtitkára a berlini kereskedelmi kamara lapjába cikket írt Németország délkelet-európai gazdasági politikájáról.

Brinkmann kijelenti, hogy Németország hajlandó a délkelet-európai mezőgazdasági terményeket magas áron is átvenni és ezzel szemben készséggel vesz részt a délkelet-európai ipar kiépítésében gépek szállításával és a német műsza-

ki szakértő beállításával.

A német gazdasági irányítás alatt álló gazdasági tengely — mondja Brinkmann —, amely az Északi-tengertől a Fekete-

tengerig terjed, élő realitás lesz. Németország meg van győződve arról, hogy ez a tengely az ő vezetése alatt további kiépítésre alkalmas.

Egy japán gőzös egész legénységét letartóztatták a japánok

Tokió, jan. 2. A Domei iroda közli. A japán tengerészeti rendőrség letartóztatta a nah angol gőzös kapitányát, két tisztjét és a legénység 43 kínai tagját. A hajó Siogama

közelében behatolt japán vizek re és tilos kikötőbe akart menni. A kapitány állítása szerint nem szándékoztak megsérteni a japán felségjogot, csupán védett helyen kívántak kikötni.

Kiujultak a zavargások Palesztinában

Jeruzsálem, jan. 2. Szilveszter éjszakáján az arab terroristák újabb merényletet követtek el. Az arab terroristák fegyveres támadást intéztek egy angol gépkocsi ellen, amelyet két gépfegyveres autó kísért. Az arab terroristák megölték Henderson angol rendőrfőfelügyelőt.

Zavargások voltak ezenfelül még más városokban is. Nablus és Transzjordánia között az arab terroristák felrobbantottak egy hidat.

110 ezer orvost helyezték vád alá Amerikában

Washington, jan. 2. A washingtoni vádtanács a trösztel-lenes törvény megsértése címén vád alá helyezte az amerikai orvosszövetséget, három washingtoni orvos-egyletet és Amerika huszonegy tekintélyes legelőkelőbb orvosát, mert a vád állítása szerint akadályozni igyekeztek az állami társadalombiztosító intézet által folytatott kísérleteket. A vádhatározat nagy feltűnést keltett, mert az Egyesült Államok 145.000 gyakorló orvosa közül 110.000 az orvosszövetség tagja.

Időjárás

A bucarestii meteorológiai intézet jelentése szerint felhős ég, továbbra is hideg idő várható.

Anyagi nyomora miatt morfiummal megmérgezte magát egy temesvári kereskedelmi utazó

Temesvár, jan. 2. Öt nappal ezelőtt Dézsi Béla 51 éves kereskedelmi utazót hozzátartozói eszméletlen állapotban találtak Maioreseu ucca 25. szám alatti lakásán. A kihívott mentők kórházba szállították az eszméletlen embert, ahol megállapították, hogy súlyos morfiommérgezésben szenved. Az

orvosi segítség már későnek bizonyult és a szerencsétlen ember négy napi kínlás után kiszenvedett.

A hatósági vizsgálat megállapította, hogy Dézsi Béla már régebben elvesztette állását és családjával együtt nagy nyomorba került. Hónapokon át nem tudott elhelyezkedést ta-

lálni és ezért elkéséredésében nagy adag morfiummal megmérgezte magát. Dézsi nyomorgó családjának a bánási kereskedelmi utazók egyesülete, amelynek az elhunyt három éve tagja volt, halálzási biztosítási segély címén 35 ezer lejt utalt ki.

A VAS DÖNTI EL A JÖVŐ HÁBORUJÁT...

A jövő háboruja még inkább lesz a vas háboruja, mint a lefolyt világháború volt. Az Egyesült Államok világhatalma nem utolsó sorban áll abban, hogy évi 73.3 millió tonna vasat tud kitermelni. De nemcsak ez a döntő, hanem az is, hogy mennyi vasat dolgoz fel saját hármójában, mennyi vasat alakít át ipari cikkeké üzemében? — Erre a kétfős kérdésre az USA ismét döntő választ ad: az Egyesült Államok ugyszólván alig valamit exportálnak mindössze 1.32 millió tonna ment ki onnan a múlt évben, ezzel szemben 2.44 millió tonna nyersvasat importál, tehát az amerikai vasipar és acéltérmeles olyan gigászi méretű, hogy az általuk termelt nyersvasat meghaladó mennyiséget dolgoznak fel.

Németországban egyetlen termékben sem érzi annyira a világháború utáni helyzetet, mint a vastermelésben. Háború előtt Németország Európa legnagyobb vastermelő országa volt, a világon pedig a tekintetben mindjárt az USA után következett. Ma Európában — a lotharingiai vasbányák elvesztése folytán — a hatodik helyre került és míg 1913-ban 28.6 millió tonna vasat termelt, a múlt évi termelése 8.5 millió tonnára esett.

A folyó évtől Németország vasellátása némileg javult a stájerországi termeléssel, mely 1.9 millió tonnát tett ki az elmúlt évben. Ebben az évben a németek fokozták saját bányáik kihasználását, de az eregeti terveit, amely szerint 40 millió tonnáig emelik a vastermelést, megvalósítani nem tudták.

Franciaország a háború előtt a vastermelésben harmadik helyen állott és a növekedett orosz termelés folytán csak ezt a helyet tartotta meg. A francia vasipar fejlettebb, mint a német és ezzel áll kapcsolatban az, hogy Franciaország exportálja a legtöbbet nyersvasban

Mindezt összevéve az államok a vastermelés szempontjából így osztályozhatók:

1. Vasércben gazdagok, amelyek többet termelnek fogyasztásuknál és így exportálnak: Franciaország, Svédország és Spanyolország.

2. Ugyancsak gazdag államok, amelyek azonban teljes termésüket feldolgozzák: az Egyesült Államok és Oroszország.

3. Jelentékeny termelésű államok, amelyek behozatalra vannak utalva: Anglia, Németország és Olaszország.

4. Vasércben szegény államok, amelyek jórészt importálnak: Japán, Belgium, Kanada.

Az öntött vas termelése 1937-ben 104.3 millió tonna volt, amely így oszlik meg az egyes államok között százalék szerűen:

Egyesült Államok	36.5
Németország	15.1
Oroszország	14
Anglia	3.2
Franciaország	7.6
Japán	3.1
Egyéb államok	15.5

Csempészs miatt letartóztatott konzuli titkár

Berlin, jan. 2. Koppenhágában letartóztatták Rubinberg Gusztáv antwerpeni román konzulátusi titkárt, akit csempészsével vádoltak meg. A je-

lentés szerint Rubinberg Gusztáv 34 bőröndben különböző, vámolás alá eső tárgyakat és devizát akart kicsempészni az országból. 5355 birodalmi már-

kát, 4000 dán koronát és 250 angol fontsterlinget koboztak el. A vizsgálat még folyamatban van.

Különös sertésszörnyszülöttet ellett egy aradmegyei gazda kocája

Érdekes eset tartja izgalomban az aradmegyei Érseleendő község gazdátársadalmát. Varga János ottani gazdálkodó kocája 11 jól kifejtett malacnak adott életet. Ez eddig természetes dolognak tűnnék, azonban amikor a gazdálkodó veje társaságában felkereste az ólat nagy megdöbbenéssel látták, hogy az egyik malac szíve baloldalt a hóna alatt kívül dobogott. Ez a szív a lélegzés következtében hol kiterjedt, hol pedig összehúzódott és némi szűzést is borította. A vő első rémületében odavágta a szörnyszülött malacot. Később az eset tudomására jutott Mészáros István tanítónak, aki magához vette a kiszenvedett kis állatot hogy elküldi a kolozsvári egyetem állatorvosi muzeumába.

Érdekes, hogy a malacnak az életképesség minden jele megvolt. Táplálkozott, visított és a szíve is rendesen működött és

tt, azzal a különbséggel, hogy nem a bordák mögött hanem a testen kívül.

Menesztettek egy minisztert, mert szellemileg túlerő tette magát

Különösen hanzó indoklással mentette fel állásától Lyons ausztráliai miniszterelnök Thorby légügyi minisztert. A kiadott hivatalos jelentés szerint a miniszterelnök rendelkezési állományba helyezte a légügyi minisztert, mert Thorby szellemileg túlerő tette magát.

A légügyi miniszter ellen az

utóbbi időben ellenzéki oldalról éles támadások hangzottak el s nyilván ezért határozta el magát a miniszterelnök erre a lépésre. A hivatalos jelentés egyébként még megjegyzi, hogy a miniszter, akit a legutóbbi idők megerősítő munkája szellemileg annyira kiművelt, külföldre utazik.

Feláldozta egyik szemét, hogy megkaphassa a magas biztosítási összeget

Én is kapott, de négy évet kell ülnie a csalásért

Köln, január 2. A kölni bíróságon most fejezték be annak a szenzációs biztosítási csalásnak a tárgyalását, amelynek hőse Felix Keller volt, aki feláldozta egyik szemét, hogy a rendkívül magas biztosítási összeghez jusson.

Keller hónapokkal ezelőtt több biztosító társaságnál rendkívül magas baleset-biztosítást kötött. Az elmúlt májusban zután egy kokain injekciót

adott magának, majd egy kés-sel belevágott szemébe. Ezután már orvosi beavatkozásra volt szükség és az egyik kölni sebész súlyos operációval távolította el Keller sérült szemét. Keller természetesen azonnal jelentette a balesetet a biztosító társaságoknak, amelyek közül az angol Lloyd's társaság minden további nélkül ki is fizette a kilenc millió lejt kifizető összeget. A másik két társaság már nem bizott annyira

meg Kellerben. Gyanusnak találta a dolgot és ezért előbb magánnyomozást, majd pedig hivatalos nyomozást kértek.

Igy derült hamarosan napfény Keller tetűre, aki egyik szemét áldozta arra, hogy sok pénzhez jusson.

A bíróság a biztosítási csalást bizonyítottan látta és ezért négy évi börtönnel büntette a most már félszemű csalót.

Varjak tépték szét Noviszád mellett egy kitett csecsemő holttestét

A lelketlen anya a vonatból dobta ki gyermekét

Noviszád, jan. 2. Tegnap reggel a Goszpgyinczi-Zsabaly között húzódó vasúti töltés mellett egy megfagyott csecsemő holttestére bukkant egy anyai ember. A földműves azonnal a rendőrségre sietett, melyet értesített felfedezéséről.

Mire azonban kiszállt a rendőri bizottság, addig már csak egy véres pólyát találtak, a csecsemőnek hült helye volt.

Hamarosan megállapították, hogy a megfagyott csecsemő holttestét varjak serege támadta meg. Az éhes madarak felfalták a csecsemő holttestét

és a szerencsétlen apróság csontjait a pólya közelében meg is találták.

A rendőrségnek az a feltevése, hogy gyermekét a lelketlen anya a Sztáribecsej-noviszádi vonatból dobta ki és ilyen irányban a nyomozás megindult.

Január végéig személyzeti kimutatást kötelesek beadni az összes romániai vállalatok

Az öt alkalmazottnál kevesebbel bíró vállalatok az idén nem adnak be kimutatást

A román elemnek a vállalatokhoz való elhelyezéséről szóló törvénnyel kapcsolatban a nemzetgazdasági miniszterum rendeletet bocsátott ki, s ebben az 1939. évre szóló érénnyel megállapítja az említett törvény alkalmazásának általános módjait. Kevés eltréstől eltekintve, ez a rendelet a törvény alkalmazásának ez évre előírt módjait jelöli elő a jövő évre is. Ugyanakkor ennek a rendeletnek értelmében az ország összes vállalatai kötelesek személyzeti kimutatásaikat január 31-ig az illetékes minisztériumba felkíldeni. A kimutatásokat a keleti iparügyi felügyelőségek szedik át továbbítás végett. A kimutatások beadási határide-

jét semmi esetre sem fogják meghosszabbítani.

A rendelet e kimutatás elkészítése és beadása alól mentesíti azokat a vállalatokat, amelyeknek személyzete nem haladja meg az öt alkalmazottat, azonban csak abban az esetben, ha ezeknek a vállalatoknak alkalmazottai, a tulajdonost is beleértve, valamennyien román állampolgárok.

Azok a kisvállalatok azonban, amelyek öt főből álló személyzettel dolgoznak s ezek közül egy, vagy kettő is idegen állampolgár, kötelesek az említett kimutatást a kerületi iparügyi felügyelőséghez beadni. A rendelet részletes szövegét vasárnapi számnunkban fogjuk közölni.

Százezrek belépése a Nemzeti Ujjászületés Frontjába

Bucuresti, jan. 2. Az eddigi kimutatások szerint a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalába Kolozsmegyében 40.450, Dámbóvíjamegyében 30.000, Vaslui-megyében 22.496, Temesmegyében 41.084, Krassóme gyében 21.662, Aradmegyében 12.491, Hunyadmegyében 29.079, Szörénymegyében 34.976 egyén iratkozott be.

ben 41.084, Krassóme gyében 21.662, Aradmegyében 12.491, Hunyadmegyében 29.079, Szörénymegyében 34.976 egyén iratkozott be.

Hamis nyomon

— Regény — 11^a

Az uton nem igen beszéltek. Joan ugyan igyekezett apját bátorítani, de ő maga is közel volt az összeroppanáshz.

Két órával később, hogy elindultak az anyakönyvi hivaltól, a Brightonban bérelt autó megállt Mrs. Hallett volt dajkájának házikója előtt.

— Ki ez az ember? — kérdezte Hallett, amikor meglátta Selkirket. — Mintha már láttam volna valahol. Jó Isten.

— Mi baj van anyámmal? — kérdezte Joan.

— Tulsok altatószert vett be — tévedésből — felelte Selkirk. — Az orvos azt mondja, kiheveri.

— Tul van a veszélyen? — kiáltotta Hallett. Aztán Selkirkre meredve, hozzátette: — Mondja, idehallgasson...

Joan rögtön észrevette, hogy apja megismerte Selkirket.

— Jer, apus — sürgette, és karonfogva apját, a házba vezette, ahol az orvos fogadta őket. Joan visszaürrant a kertbe.

— Tünjön el — figyelmeztette Selkirket. — Azt hiszem, az apám fölismerte magát.

— Nem fontos — legyintett Selkirk. — Mondja, nem jött magával Mr. Ray Bristowe?

— Nem. Miért jött volna veünk?

— Távira toztam neki... Mrs. Hallett okvetlen beszélni akart vele.

— Még csak ez hiányzott — csattant föl Joan és bement a házba.

XLIII. FEJEZET

Selkirk nemsokára utána ment és éppen elfogta az orvost, aki már indult hazafelé. Megnyugtatta Selkirket, hogy Mrs. Hallett holnap már föl is kelhet.

Selkirknek már semmi dolga nem volt itt, csak Joannal szeretett volna beszélni. Első kérdése az volt, mikor Joan rövidesen lejött, hogy megtörtént-e már az esküvő?

— Ugyálszik, anyámban nincs mondanivalója apám számára, de magukra hagytam őket. Azt is láttam, hogy anyus bosszankodik, mert az orvos azt mondta, meg fog gyógyulni. Persze, készakarvo vette be?

— Igen — felelte Selkirk. — Szegény drágám — mondta Joan félig önmagának. — Nem azért tette, mert maga ijesztett rá?

— Nem. Én egyáltalán nem ijesztettem rá — felelte Selkirk. De ő bizonyos fölvilágosításokat adott, amelyekre szükségem volt... Megtörtént az esküvő?

— Igen — felelte Joan néhány perccel előbb, mint megkaptam a maga táviratát.

(Folytatjuk)

Ne fesse a haját!

Hajfestés nélkül a haj visszakapja eredeti színét a

FLOREAL

Haj-regenerator használatával. Nem tartalmaz semmi mérgezőanyagot. A haj magába szívja ezen vizet, elősegíti a hajnövést, táplálását, melynek fogva az ősz haj rövid időn belül színe eredeti színét és egészségét — természetesen a haj gyökerét s ellenállóbbá teszi a hajnövést és szaporodását. 1 üveg ára 60 lei

FLOREAL HAJ-REGENERATOR

erősíti, szépíti a haját, megszünteti a hajhullást meggátolja az őszülést késő öreg korig

Vezérlő vécé: **PAP DROGUERIA ORADEA, Bulevardul Regele Ferdinand 9 szám.** Naponta postai szétküldés

A kereskedelmi és iparkamara dönti el, nyithat-e valaki üzletet

A falusi boitosok előnyben részesülnek, egyébként csak öt évi gyakorlat után lehet valaki önálló kereskedő

A Hivatalos Lap december 15-én közölte a cégbejegyzési rendszer módosítására vonatkozó törvényt. A törvény szövege most megérkezett a nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara-hoz is és a Kamara már az új törvény értelmében végzi a cégbejegyzéseket.

Az új törvényre vonatkozóan kérdést intéztünk a Kereskedelmi és Iparkamara vezetőjéhez és Buzea Jeromin főtitkár a törvény fontosabb rendelkezéséről a következő felvilágosítást nyújtotta:

— Az új törvény értelmében mindenkinek, aki kereskedéssel akar foglalkozni „engedélyt” kell szereznie a Kereskedelmi Kamarától. A jövőben tehát senki nem nyithat üzletet és nem foglalkozhat kereskedelemmel, míg a megfelelő engedély nincsen a birtokában.

— Az előírások alapján az engedélyt csak annak adhatjuk ki, akinek állampolgársági bizonyítványa, legalább elemtől végzettsége (7 osztály) van és abban a foglalkozási ágban, amelybe az engedélyt kéri, öt éves gyakorlata van.

— A kérvényhez csatolni kell erkölcsi bizonyítványt is. Ezt Bukarestben állítják ki, ahol megállapítják, hogy egyetlen romániai bíróság sem ítélte el a kérvényezőt jogerősen.

Akinek eddig nem volt üzlete.

— Akinek eddig nem volt cége annak bizonyítványt kell szereznie a Kereskedelmi Kamarák Szövetségétől, hogy még nem volt bejegyzett cége. A kérvényt megfelelő bélyeggel ellátva a Kamarák Szövetségéhez, a helyi kamara útján kell benyújtani, 200 lei illeték és 25 lei bélyeget kell leróni.

— Akinek cége volt, annak az illető Kereskedelmi Kamarára idevonatkozó igazolását kell mellékelni.

— Az öt éves gyakorlata annak a cégnek a tulajdonosa, vagy főnöke által kibocsátott bizonyítvánnyal kell igazolni, ahol a kérvényező a gyakorlatra szert tett.

Akiknek nem kell gyakorlatot igazolniuk.

— A gyakorlat igazolástól mentesítve vannak: 1. az utódok (ha feleség, gyerek, szülő folytatni akarja az elhunyt kereskedését), 2. a falvakban lakó kereskedők, akik ugyanott akarnak kereskedést folytatni, 3. a falusi kereskedők, akik városban akarják a kereskedést folytatni és a faluban legalább egy évig kereskedést üzték.

— Indokolt esetben — ha a kérvényező kereskedelmi képzettsége kétség kívül bizonyítható — a minisztérium az Ipar és Kereskedelmi Kamara véleményezése alapján adhat felmentést.

— Különben a praksist be kell bizonyítani. Azok ellen, akik hamis bizonyítványt bocsátanak ki, vagy hamis bizonyítványt mutatnak be, vádat kell emelni. A Kamara minden egyes esetben komoly vizsgálatot folytat le.

— Miután a kérvényező cseknek az előírásoknak meg felel és az igazolványokat benyújtja, a Kamara felülvizsgálja a kérvényező eddigi erkölcsi életét és azt, hogy szükséges-e a cég megalakulása gazdasági szempontból, valamint hogy életképes lesz-e a cég. A vizsgálat alapján a Kamara igazgatósága határoz, hogy kedvezőnek javasolja-e a cég bejegyzését, vagy sem.

Amennyiben a fentebbi indokok miatt a Kamara igazgatósága kifogást emel a cég bejegyzése ellen és úgy találja, hogy a cég megalakulása nem szükséges, a cégbejegyzés indoklás nélkül visszautasítható.

— Amennyiben a Kamara szükségesnek látja a cég megalakítását, úgy a falusi kereskedőknek megadja az engedélyt, a városi kereskedők (Nagyvárad, Szalonta, Belé-

nyes) kérvényeit pedig kedvező véleményezéssel felküldi a kolozsvári működő „Speciális bizottsághoz”, amelynek elnöke egy táblabíró. A „Speciális bizottság” határozata ellen felfoyamodási joga van a kérvényezőnek. — A Speciális bizottság kedvező döntés esetén kiadja az engedélyt, bejegyzik a céget és — az új törvény előírása szerint — csak ezután lehet a kereskedelmet megkezdeni.

Szigoru büntetések.

A törvény eddig még nem ismert szigorú büntetést ír elő azokra, akik a törvény rendeletei ellen vétnek. Erre vonatkozóan a következőket mondotta Buzea főtitkár:

— Azok, akik engedély megszerzése előtt, vagy engedély nélkül kereskednek

6 hónaptól egy évig terjedő elzárással, valamint 10.000 leitől 100.000 leig terjedő pénzbírsággal büntetik.

— Súlyosan bünteti a törvény azokat is, akik más néven alatt üznek kereskedelmet. (Akik Sirohmanokat alkalmaznak.)

Minden kereskedő, akinek a cége be van jegyezve és eddig kereskedelmi tisztességbe ütköző cselekményért büntetve volt, a büntetést be kell jelentse a Kereskedelmi Kamarának.

Amikor a büntetés jogerőssé válik, be kell jelenteni a jövő-

beni büntetéseket is. Akik 24 órán belül nem jelentik 3 hónaptól 6 hónapig terjedő elzárással és 10—50 ezer lejig terjedő pénzbírsággal büntetik.

— Erre vonatkozóan a Kamara január folyamán közzé fogja tenni a felhívást fog kibocsátani.

A törvény végrehajtása ugyanis még nem létezik és a váradi Kamara, a törvénynek az e vonatkozó rendeleteit hajítja végre.

Mikor a rendelet megérkezik a Kamara intézkedni fog, hogy minden kereskedő elegetyen ennek a köteleességnek.

— A rendelet többi részét már végrehajtjuk. Így megkezdjük a cégek felülvizsgálatát és megállapítjuk, hogy működő cégek be vannak-e jegyezve, vagy sem. Információink szerint Nagyváradon mintegy 400 cég működik bejegyzés nélkül.

A bejegyzés nélkül működő cégeket a törvény értelmében megbírságozzuk és ha ez adat megfelel, úgy a bírság 4 millió lei fog befolyani.

— Egyébként a magam részéről javaslatot terjesztettem a Kamarák Szövetségéhez, hogy a végrehajtási utasítás kibocsátása előtt az ország összes Kamaráinak főtitkáraitartanak értekezletet és vitázzák meg a törvény szövegét, hogy a végrehajtási utasítás tisztázza az összes helyes pontokat és segítse elő a törvény egyszerű és minél több végrehajtását.

A törvény fontosabb rendelkezéseit fentebb ismertettük. Valóban nagy szükség volna a végrehajtást elősegítő végrehajtási utasításra.

Török Tibor

Amíg a lakásban vacsoráztak -- fejük felett kigyulladt a ház

Szatmár, január 2. Tegnap este Glück Gyula szállító a Duca uccá 22. szám alatti lakásán családjával együtt éppen vacsoráztak, amikor bekopogtattak hozzájuk, hogy ég a háza teteje. Glück azonnal telefonált a tűzoltóságnak Kiderült, hogy a ház padlásán keletkezett a tűz, amely csakhamar

lángbaborította a tetőzetet. A tűzoltóság két órai megfeszített munka után elfojtotta a tüzet, amely könnyen elpusztíthatta volna a szomszédos épületeket is. Az oltásnál különösen kitüntette magát Molnár János tűzoltó katona, aki önfeláldozóan egyedül hatolt be a lángtengerben álló padlásra.

A tűz a háztető nagyrésztét elhamvasztotta. A kár 25—30 ezer lej. Egyelőre még nem állapították meg pontosan, hogy mi okozta a tüzet, de a feltételek szerint rövidzárlat történt és a padlásan végighúzó villanyvezetékkel kipattant szikráktól keletkezett a tűz. nyomozás folyik.

Ki akarták rabolni a nagy-károlyi betegségélyzőt

Nagykároly, jan. 2. Vakmerő betörési kísérlet történt az éjszaka Nagykarolyban. Eddig még ismeretlen tettes behatolt a munkásbiztosító pénztár irodahelyiségébe, azzal a szándékkal, hogy a hatalmas vaspénztárat feltörje és kifossa. A pénzszekrényt sikerült elmozdítani a helyéről, sőt már a hálósó vaslemez is lefejtette

s csupán néhány pernyi munkára lett volna még szükség ahhoz, hogy a szekrényben lévő pénzhez hozzájusson, de ekkor a munkából hazatérő pincérek észrevették a betörést. Szóltak a szolgálatos rendőrnek, aki bement a betegségélyző épületének udvarára. Ebben a pillanatban egy ismeretlen ember ugrott ki az ablakon, revolvért szegzett a

rendőrnek és elmenekült.

A betörés színhelyén egy veszt, egy harapófogót és egy munkakönyvet találtak. Megállapították, hogy ezeket az éjszaka folyamán Meszner János asztalosműhelyéből lopta el. A szekrényben 80 ezer lej készpénz volt, amely azonban hiánytalanul megtalálható.

Szenzációs fordulat az egykori svéd gyufakirály halála körül

Kreuger a svéd gyufakirály nem önkézzével vetett véget életének, hanem meggyilkolták

Stockholm, jan. 2. A stockholmi „Extrablatt” ismét foglalkozik a Kreuger ügyvel. A lap cikkében azt írja, hogy az újabb vizsgálat szenzációs fordulatot hozott. Eddig a közvélemény úgy tudta, hogy a Svéd gyufakirály öngyilkosságot követett el. A lap szerint az újabb vizsgálat alkalmával olyan momentumok merültek fel, amiből arra lehet következtetni, hogy a svéd gyufakirályt eltették láb alól. Allitóltag összeesküvők rabolták el Ivar Kreugert, akit azután meggyilkoltak.

Milyen valutaris kedvezményt kapnak a Németországban tanuló román diákok?

Az Argus című közgazdasági napilap értesítése szerint az új román német gazdasági egyezmény nem hozott változást a Németországban tanuló román diákok valutaellátása tekintetében. A német kormány továbbra is 140 ezer

márkát juttat erre a célra a piaci árfolyamnál 50 százalékkal alacsonyabb kurzuson. — Ezekben a megkönnyítésekben azok a diákok is részesülhetnek, akik az ausztriai főiskolákon tanulnak, tekintve, hogy 1938 június 21-től kezd-

ve a német kormány az eredeti 100 ezer márkás alapot 140 ezer márkára emelte. A valutaigénylések fölött egyébként a külkereskedelmi igazgatóság dönt a közoktatási minisztérium ajánlása alapján.

Vizsgálat egy nagyvállalat vezetői ellen

Nagy feltűnést keltett a Steaua Română petróleumvállalat igazgatói ellen folyamatba tett vizsgálat. A vizsgálóbíró vádindítványt tett Mătasaru mérnök és C. Constantinescu igazgató, valamint Schor cégvezető ellen. A vád tárgya az, hogy hamis bevallást tettek a vállalat által exportált árukrol, azokról magasabb számlát állítottak ki és az árukért külföldön kapott devizatöbbletet tiltott úton értékesítették.

Védelem a mustárgáz ellen

London, jan. 2. Az angol haditechnikusoknak sikerült a mustárgáz ellen hatásos védekező eszközöket szerkeszteni. Az eddigi gázálarok nem védtek meg a mustárgáz ellen, amely azonkívül a ruhán is áthatolt. Az új találmány különleges vászonnal bélelt ruhából áll, amely katonai személyeket épp úgy, mint a polgári lakosságot is tökéletesen megvédi a mustárgáz romboló hatása ellen. Acélsisakkal ellátott gázmaszk és különleges oxigéntömlő egészíti ki a felszerelést.

Cáfolják a főkeadó bevezetéséről és a bankjegyek lebélyegzéséről szóló híreszteléseket

Bucuresti, jan. 2. A pénzügy minisztérium a következő szövegű közleményt adta ki: — „Azokkal az alaptalan és a közvéleményben a nyugtalan- ság keltés célzatával terjesztett hírekkel szemben, amelyek a kormány részéről olyan szándékot tételeznek fel, mint- ha főkeadót és a bankjegyek lebélyegzését kívánná bevezetni, a pénzügyminisztérium erélyes és határozott cáfolatot nyújt. A célzatosságuk és minden alapot nélkülözőknek minősítve ezeket a híreszteléseket. A kormány ugyanakkor erélyes vizsgálatot indított, hogy felfedje ezeknek a híreszteléseknek a forrását és megbüntesse a hírterjesztőket”.

Egyszakaszos törvény az életveszélyes fenyegetés illetékes bíróságárol

A Monitorul Oficialban egy szakaszos rendeleti törvény jelent meg, amely az osiromál- lapokról szóló törvény által a katonai bíróságok hatáskörébe utalt s a büntető törvény- könyv 494-ik szakaszában elő- írt büntetésekkel büntetett életveszélyes fenyegetés fölöl-

ti ítélkezés jogát a rendes bíróságokra ruházza. Kivételt képeznek a közhivatalokhoz hivatásuk gyakorlása közben intézett fenyegetések, továbbá azok, amelyeket a megfenyegetett politikai nézete, elve, vagy tevékenysége miatt kö-

vetnének el. Ilyen esetekben továbbra is a katonai bíróságok ítélkeznek. A törvény életbeléptetésével az ilyen ügyek iratcsomóit átteszik a rendes bíróságokhoz, amennyiben a pör érdemi részét illetően még nem hozták döntést.

Még újabb 100 ajándékot osztunk ki olvasóink között

Ama páratlanul nagy érdeklődés, amely nagy karácsonyi ajándékkakciókat kísért, arra késztetett bennünket, hogy a tervbevetett 500 ajándékot felül még további néhány száz ajándékot osztunk ki állandó olvasóink között. Legutóbbi számunkban befejeztük az 500 ajándékot nyert számok közlését, alant már az újabb 100, ajándékot nyert számokat közöljük.

Női vagy férfi hócipót nyert 8680.

Töltőtollat nyert 1750, 4690, 402, 4255, 5487.

Likörkészletet nyert 9784, 1270, 9759, 293, 3999, 6273, 3901.

Boroskészletet nyert 8520, 8632, 10705, 9739, 9649, 8493.

Vizes kancsót nyert 7607, 5240, 9745, 1262, 8321, 2414, 3257.

Vajtartót nyert 1808, 349, 3240, 3228, 3911, 927, 1419, 383, 11099.

Fésűgarnitúrát nyert 9704, 1405, 3080, 3071, 10399, 1450.

Két doboz főzelékkonzervet

nyert 6282, 8322, 9324, 9338, 9677.

Zseblámpát nyert 5079, 5069, 11035, 794, 9555, 1642, 9725, 8561.

Férfi vagy női keztyűt nyert 6965, 393, 9548, 2388, 2744.

Két pár női harisnyát nyert 694, 10948, 486, 2756, 1976, 4881.

Két pár férfizoknit nyert 5224, 9719, 11230, 3980, 3965, 11180, 11167.

Cigarettaárcát nyert 3330, 4784, 5238, 8642, 9417.

Téli sálkendőt nyert 6328, 6336, 7084.

4 darab szappant nyert 6437, 8351, 10932, 8659, 9215, 1370.

1 kg. zsírt nyert 6712, 6556, 1561.

3 kg. lisztet nyert 6702, 6550, 4997, 5369, 9414.

6 darab levelezőlap fényképet nyert 1010, 2955, 6743, 6760, 9838, 4137.

Egyben ezuton közöljük t. olvasóinkkal, hogy akik esetleg még most sem részesültek ajándékban, azok még mindig reménykedhetnek, mert a most között hatodik 100 aján-

dékon kívül még holnap is közlünk újabb szerencsés számokat, kérjük tehát t. olvasóinkat, hogy a számok közlését továbbra is figyelemmel kísé-
jék.

A mai napon megkezdődött az ajándékok kiosztása, helybeli olvasóink a kiadóhivatalban, míg a vidékiek az ottani bizományos útján fogják megkapni az őket megillető aján-
dékot.

Lemond a francia vezérkar főnöke?

Teljesen átszervezik a francia hadsereg egész vezetését

London, jan. 2. A Daily Telegraph értesítése szerint katonai körökben az a hír terjedt el, hogy Gamelin tábornagy, a francia vezérkar főnöke egész-

ségi állapotára való tekintettel már legközelebb benyújtja lemondását. Ezzel egyidejűleg teljesen átszervezik a francia hadsereg egész vezetését.

Iskolakönyvek kötését

a legolcsóbban vállalja a

PASZTOR EDE cég

könyvkötészete, Piata Mihai Viteazul 4

1939

ÉVI
ELŐJEGYZÉSI,
FALI- ÉS ZSEB-
NAPTÁRAK

n gy választékban kapható

Pásztor Ede

cégnél, Nagyvárad, Piața
Mihai Viteazul 4. Tel. 2800.Mehalt az öngyilkos
szalonlái lány

Szalonta, január 2. Közvetlen karácsony előtt Vigh Ilonka szüleinek Stan Poetaș ucca 5. szám alatti lakásán marószó dával megmérgezte magát. A szerelmében csalódott leányt azonnal beszállították gyógykezelés végett a helybeli kórházba. Állapota pár napi gyógykezelés után látszatra kissé javult és szülei a kórházból hazavitték. A törekény kis lány szervezete azonban nem tudott megbirkózni a marószóda okozta rettenetes fájdalommal és tegnap délután kiszorult.

Leon Blum az Egyesült
Államokba utazik

(Párizs). A „Cyrano” című lap azt a hírt közli, hogy Blum volt miniszterelnök, Eden volt angol külügyminiszter példájára, az Egyesült Államokba utazik, hogy a demokrácia államok egységfrontjának szükségességéről győzze meg az USA kormányt. Az egységfront a totalitárius államok ellen fog irányulni.

Rádió műsor

SZERDA

BUCUREȘTI. 6.45 Torna, reggeli hangverseny. 12 Străjer-óra. 13 Időjelzés, időjárás-jelentés. 13.10 Déli hangverseny. 14.10 Hírek. 14.30 Hangverseny folytatása. 15.10 Rádió hírek. 18 Időjelzés. Időjárás-jelentés. 18.02 Szórakoztató hanglemezek. 19.45 Az egészségügyi kampány eredményei. — 19.55 A zene története. 20 A hó hivatása. 20.10 Esti hangverseny. 21 Előadás. 21.15 A hangverseny folytatása. 22 Hírek. 22.15 Lemezek. 23 Hírek 23.15 Éjféle hangverseny.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek. Utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13 Déli harangszó. 13.10 Horváth László gondolkodik. 14 Hanglemezek. 14.20 Időjelzés. 15.35 Hírek. 20 Az Operaház előadásának közvetítése: A bűvös vadász. 24.15 Jazz-zenekar. 1.05 Hírek.

A németek kötelezték magukat
200.000 romániai sertés átvételére

A márka árfolyama emelkedett, az átvételi árak csökkentek

A német-román gazdasági szerződés keretén belül már javában folyik a Németország felé irányuló sertés kivitel. A szerződés értelmében Németország összesen 200.000 sertést vesz át a romániai exportőröktől, ebből 52.000 darab Bácske megyébe, mint ugynevezett Ostmark külön kontingens. Ide 137 kiló érkezési minimális súlyú yorkshire és mangalita sertéseket lehet szállítani. az átvételi ár kilónként 81 pfennig, amihez még 6 pfennig kiviteli prémium járul. A keresztezett sertésekért 137 kilós

minimális súly esetén 80 pfennig és négy és fél pfennig kiviteli prémiumot fizetnek. Ezek az árak átlagban öt pfenniggel alacsonyabbak, mint amikor még a bizományosok vették át a Bácske irányított romániai sertéseket. Ezenkívül a németek március 31-ig átvessznek 20.000 darab vágott sertést 100 kilónként 91 pfennig áron, ehhez járul még három és fél pfennig kiviteli prémium. A többi 128.000 élősertés minimális súlya 120 kiló és ezért 79 pfennig és 3 pfennig kiviteli prémiumot fi-

zetnek, holott eddig az átvételi ár 80 pfennig és négy és fél pfennig kiviteli prémium volt. Ebből megállapítható, hogy a márka árfolyamának emelése nem járt a romániai exportőrökre nézve a várt előnnyel, mert a német Reichsstelle majdnem annyival csökkentette az átvételi árat, amennyivel a márka árat magasabban állapították meg. Ez az oka annak, hogy az exportmárka árfolyamának 38 leiről 40,50 leire való emelése ellenére is az exportsertések ára csak lényegtelenül emelkedett.

Volt francia hadügyminiszter a francia-
szovjet egyezmény ellen

Párizs, január 2. Fabry francia szenátor, volt hadügyminiszter vezércikket írt egyik párizsi lapban és annak a reményének adott kifejezést fejtegetése során, hogy 1939-ben

Franciaország végérvényesen fel fogja szabadítani magát a kommunizmustól. A mostani év is már a kommunizmus teljes vereségével zárult. A jövő év azonban a francia-szovjet

egyezmény alkonyát kell, hogy jelentse. Daladier miniszterelnök ebben az évben remélhetőleg még eredményesebben fogja folytatni a küzdelmet a kommunizmus ellen.

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

POSTA

Fényképei

nagyon olcsón és nagyon jól

szavatosság mellett

Róna fényképész

műtermében kaphat

Régi képekről élethű nagytapasok

Str. Alexandri No. 4.

ÁLLÁS

Szeftandrás, Tarján, Gyíres községek részére megbízható újságárust keresünk jó keresettel. Jelentkezni a kiadói hivatalban.

Magbízható tiszta lányt mindenesnek azonnalra felveszek. Moldova ucca 58/a. 21

Mindenes főzőnőt keres azonnalra háromtagu család. Str. General Moșoiu 16. bal De-utsch. 22

Ügyes mindenes azonnalra felvétetik. Str. Episcopul Radu 7/a. Az inasiskola mellett. 20

VÉTEL-FLADÁS

Magánház üres telekkel eladó. Colonia Tokai Str. Aleșdului 2. 6

Zongora Ehrbar márkájú, használt olcsón eladó. Cim: Wohanka üzlet, Alea Romai 1. 4

Stanioł-papir, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Ede cégnél, Piața Mihai Viteazul 4.

Kémek ellen véde-
kezik Amerika

Washington, január 2. Az Egyesült Államok területén minden lehető módot felhasználnak a kémkedés elhárítására. A legutóbbi kémkedési per tárgyalása folyamán kiderült, hogy igen sok külföldi is bele volt keverve a bűnszövekeket üzelmeibe.

Autószerencsétlenség
érte László Fülöp fiát

London, jan. 2. László Fülöp, a nemrég elhunyt világhírű festőművész második fia feleségével együtt súlyos gépkocsi baleset áldozata lett. Londonból New Markenbe utaztak tegnap este azon a gépkocsin, amelyet a fiatal

László maga vezetett. Az uton eddig ismeretlen módon összeütközött kocsijuk egy szembejövő autóval. László felesége, született Werden báróné azonnai meghalt, őt magát pedig súlyos sérülésekkel a chamberidgei kórházba szállították.

Svájc egymilliárdos
fegyverkezési programja

Bernből jelentik: Svájc komolyan készülődik a háborúra. — Az egymilliárdos nagy fegyverkezési programot lázas sietséggel hajtják végre és már felállították a négy különleges tanácsot, amely háború esetén:

1. Svájc ellátásáról.
2. A hadiipar zavartalan működéséről.
3. A netalán fellépő mun-

káshiány pótlásáról.
4. A hadianyag szállítás lebonyolításáról fog gondoskodni. A négy hivatalt háborús gazdasági központ fogja irányítani.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE
CÉGNÉL ORADEA
PIATA MIHAI VITEAZUL 4